

maksetaan korkeaa hintaa katuvaunu-
kyytistä — 7 senttiä — mutta kyllä
ne vaunut sitten lentäytkin. T. k.
10 päivän aamulla So. Tacoma ka-
tuvaunu ajoi pikajunan nopeudella
mailin minuutissa ja hyppäsi radalta
syrjään 56 ja M katujen välillä ja
törmäsi erästä seitsenhuoneista ra-
kennusta vastaan niin kovasti, että
talo siirtyi kolme jalkaa palkaltaan.
Rakennuksessa nukkuvu Mrs. Ryn-
nig putosi pois sängystä. Ketään ta-
lon asujista ei loukkaantunut, aino-
astaan vähän pelästytivät.

Paikkakunnallemme on tullut paljon
suomalaisia, mutta osastomme
jäsenmäärä ei sentään ole paljon
kohonnut. Tähtää olla enin-
mökseen sellaista annamennä väkeä,
jotka naurahtavat kun heille kauppa
Toverin myyjäislippujakin. Kun
koettaa innostaa heitä sillä, että sillä
se varmasti automobiili tulee, niin
he vastaavat, että ei se auto Asto-
riasta muualle mene. Älkää usko
kollaista. Meni se mihin meni,
mutta suora peli siinä pelataan, sil-
tä olen varma. Mutta niin se on
että joka ei ole meidän kanssamme
hän on meitä vastaan.

Toveruudella:

Edistyksen jarru.

NEW ROCHELLE, N. Y.

Osastomme kokouksessa t. k. 9 p.
oli esillä seuraavia asioita: N. N. O.
osastolta tullut keräyslista otettiin
huomioon, jolla vapaaehtoisesti otti
kerätykseen Hilma Ketola. Raiva-
jan levityspalkkiosta \$10.50 päätettiin
antaa puolet asiamiehille, joita ei
monta olekaan ja toisella puolella
ostaa Naisien kodin osastolle.
Itäisiä myöskin päätettiin taas al-
kaa pitämään ensi kuulla joka lau-
antui entiseen tapaan. Ehkä tuo
kuumuuskin siksi jo vähän vähenee,
että voimme jolloinkin valkka tans-
siksi pistää.

Onhas se edes hauskaa, että meillä
osaston työtöillä on omat huvittelaisu-
udet, joissa edes hetkeksi voimme un-
hottaa kovat elämän koettelemukset.
Vaikka eivät kaikki surut voi millään
halitua. Kaikkialta kuuluu vieste-
jä, jotka kertovat niistä kovista koh-
taloista, joiden alaisena luokatove-
rimme kaikissa maissa ovat. Hi-
taasti tuovat viestit tietoja Suomes-
ta ja ne, mitä sieltä saadaan, ovat
enimmäkseen hirtittäviä kertomuk-
sia julmuuksista tai ovat ne kuol-
insanomia.

Mhunkin isäni ja veljeni ovat jou-
tuneet lahtarien koston alaisiksi.
Lahtarit ovat hirttäneet heidät sik-
si, että he pysyivät aatteelleen re-

nestä ikävuodestaan. Jotkut ovat
käyneet työssä nuorempaanakin.

Lasten voimaa riistetään kaikkein
enimmän kotiössä vanhempain
kanssa. Lähes kolme neljäntoista
kaikista lapsista työskentelee 52 viik-
kona vuodessa ja neljä viidettä o-
saan työskentelee 30 viikkona vuode-
sa. On enimmäkseen tavallista,
että nämä lapset työskentelevät jo
ka arkipäivä ja kaksi viidettä osaa
heistä työskentelee suunniteltuihin
juhlapäivätkin. Jokaisesta sadasta
lapsista 38 työskentelee talvisin kol-
me tuntia päivässä, 22 yli neljä tun-
tia. Kesällä 59 työskentelee yli kol-
me tuntia ja 43 yli neljä tuntia päi-
vässä. Talvialkuna yli 54 prosenttia
työskentelee yli kuusi tuntia päi-
vässä ja kymmenen prosenttia työ-
skentelee yli kymmenen tuntia päiväs-
sä. Jokaisesta sadasta lapsesta 77
työskentelee kauemmin kuin kuusi
tuntia päivässä, 54 kauemmin kuin
kahdeksan tuntia ja lähes neljäsosa
10 tuntia. Lähes neljäsosa kaikista
lapsista tekee myös yötyötä.

Uudessa laissa, joka nyt on kes-
kestelun alaisena, kaikkien alle kah-
dentoitua ikävuoden olevien lapsien
työ kielletään, paitsi maatilolla ja
kotiaskareissa. Joissa kymmenen vuode-
den ikäisiä lapsia voidaan käyttää
keveissä askareissa.—Raivaaja.

Naiset merirosvoina Japanissa.

Eräissä sisämeren saareissa vangit-
tiin äskettäin joukko naisrosvoja.
Noin 50 naista käsitettävä joukko on
tehty niillä seuduin suurta vahin-
koa merenkätilälle ja on hallitus pako-

hellisinä. Levätkööt rauhassa hekin
vapauden marttyyrit! Sen aatteen
puolesta, joka heille oli kallis, he
ovat saaneet antaa henkensä. Hei-
dän päivätyönsä on päättynyt, vaan
heidän alkama työnsä ei ole päät-
tynyt. Mitä julmempia murhasano-
mia kuulee kotimaastakin, sitä ko-
vemmin lampaat yhteen kalskahta-
vat, sitä valtavampana nousee kos-
ton henki mielessä isän ja veljen ki-
duttajia ja murhaajia kohtaan.

Levätkööt rauhassa kaikki Puna-
sen armeijan kaatuneet sankarit!
Teidän haudoillanne kalkuu vielä
kerran voittoaivan työväenluokan va-
pauksilaut. Jokainen työläisnainen
ja mies! Oikaamme uskollisia luo-
kallemme ja sen vapausaattelle, vaik-
ka kohtaisimme kuinka julmia vas-
tuksia matkallamme päämääräämme
kohti! — Toveruudella:

Sylv.

VAN HOOK, N. D.

Lämmin tervehdys kaikille Tove-
rittaren lukijoille täältä hiljaiselta
aavikolta. On kulunut alkua pitkäksi
siitä kun olen viimeksi huomannut
kirjotuksiasi täältä missään lehdessä.
— Uudessa Kotimassa huomasin
erään "Torppari"-nimisen kirjoittajan
kirjotuksen, jossa hän koetti selittää
Sanna Kannaston täällä puhuneen.
Vaun ei sekään "Torppari" tohtinut
tulla kuulemaan kuin yhden kerran.
Peläsi kai että sosialismi tarttuu.
Täällä on paljon sellaisia, jotka ei-
vät tohdi ollenkaan tulla puhujaa
kuulemaan sellaisiakin, jotka ennen
ovat olleet sosialistipuolueen toimivia
jäseniä.

Osaston toiminta on nykyään hy-
vin hiljaista. Kaikilla on vähän ki-
rempi elonkorjuun ja heinänteon
kanssa, vaikka se ei kyllä taida kovin
kauan kestä, kun tuli taas niin
huono viljavuosi. On vähän puhut-
tu, että pidetään syksyn puolella ben-
deniläisten kanssa yhteiset oikein
roimat illamat. Ollis hauskaa jos mo-
lemmat osastot harjoittelisivat näy-
telmäkappaleen siksi että olisi vähän
ohjelmaakin. En tiedä mistä tänne
seudulle saisi tilata lääkettä jonka
nimenä on "Innostus". Nykyään
täällä puuttuu sitä kaikilta.

Ehkä lopetan ja toivon, että kaik-
ki innostuisivat vähän enemmän toi-
nimaan. Osaston kokoukset ovat
käyneet hyvin lyhyiksi. — Toivon
kaikille Toverittaren lukijoille haus-
kaa kesän loppua. Piirtää — A. A.

TORONTO, ONT., CAN.

Porvarilliseita kesäilomalta palat-
tuani tervehdän jälleen jokaista, niin
suurta kuin pientäkin Toverittaren
lukijaa!

tettu ryhtymään erikoisiin ponnistuk-
siin niiden vangitsemiseksi. Äsket-
tiin rannikkovartijat vangitsivat 6
rosvoa ja hämmästyksensä oli suuri
kun huomasivat niiden olevan naisia.

**Toverin ja Toverittaren levitys-
kilpailuista.**

Toverissa on jo puhuttu paljon
niistä Länsipirrin osastoissa toimeen-
pantavista Toverin ja Toverittaren
levityskilpailuista. Astorian osasto
on jo alottanut kilpailun oikein ri-
peästi ja innokkaasti. Toverissa on
jo selostettu miten kilpailut tulee
järjestää, joten siitä on turha enään
puhua. Juhana-Kustaa Toverin nu-
merossa 191 esittää laskeimia, joiden
mukaan Toverille voisi saada 2962
mutta tilaajan länellä, joka arvio
ei suinkaan ole korkea. Länsipirrin
naiset — astorialaisia lukuunotta-
matta — eivät ole milloinkaan levit-
täneet Toveritarta kiltettävällä in-
nostuksella. Nyt, kun lännen osastot
panevat toimeen lehtemme levit-
tyskilpailuja, niin toivottavasti osastot
valitsevat reippaita naisia levit-
tämään Toveritarta. Toverittaren ti-
laajamäärän länellä voisi kohottaa
puolelta siitä mitä se nyt on, jos
vähänkään innostuttaisiin sitä levit-
tämään. Rintamatarakastuksissa on
keskipiirillisten surkea leviperäisyys
tuotu julkisuuteen. Eivät suinkaan
lännen suomalaiset sosialistinaiset
halunne joutua tarkastuksen johdos-
ta yhtä surullisen ihmettelyn alaisiksi
toimittomuudestaan kuin keskivaltio-
laiset ovat joutuneet?

Sanoin porvarilliseksi lomaani sik-
si, että vaikei se kestänyt kuin
kuukauden, sain tuona aikana tuntea
esimakua laiskain porvareiden joka-
päiväisestä elämästä.

Hauskaa ja huoletona onkin istua
toisen valmistaman aterian ääreen.
etenkin kun kaikki ravintoaineet o-
vat miellyttävää tuoreita, kuten mal-
to, voi y. m., kuten farmarin pöy-
dellä on. Enkä muistanut ollenkaan
olevani palvelijatar muulloin paitsi
kun muistin ettei juokse palkka tä-
lä joutenoloajalla (kuten porvareille
tulee).

En ole lainkaan selvillä löytyykö
palvelijoiden ja isäntävien kesken
minkäänlaista välipuhetta tässä maas-
sa. Itse puolestani kaipaen järjes-
tämistä, mutta en tiedä mistä päin
alkaisi. S. s.-osaston tal edustaja-
kokouksen täytyy kai tehdä ehdotuk-
sen toispuolelle osastolle. Toivoi-
sin että asia pantaisi alulle, sillä
niin paljon kuin täällä on palvelus-
väkeä on heidän järjestäytymisensä
jätetty aivan huomioon ottamatta.

Luonnon ihanaa on seutu tuolla
"Vermillion" joen varsilla, jossa lo-
ma-aikein vietin ja johon suomalaisia
farmareita on asettunut kahden
ja kolmen mailin päähän toistaan.
Kylä- ja sanoakseni kaupunkimat-
ka, joka on lähin Whitefishiin, on
vaikean matkan takana näin kau-
punkilaisille, mutta farmarien tun-
nut ne pistävät tuon toisille kah-
deksankin mailin matkan kuin naa-
purin kahvipannulla olisivat pyöräh-
täneet. Eikä siinä auta, kun puoti-
tavarat loppuvat, on kuuma tai pak-
kanen, niin lähde taipaleelle vaan.
Onhan niillä ukolla ollut kuulon mu-
kaan puhetta, että yhtyä hommaa-
naan osuuskauppaa vähän lähemmä-
si, joka olisikin järkevä ajatus. Yh-
tä kauppiasta rikastuttavat Whitefis-
hissä ja hänellä on tilaisuus nykää,
kun ei ole edes kilpailijaa siellä. —
Ryhtykäähän vaan jonkinlaiseen o-
sustointiin, koska useita asian-
kannattajia tuntui olevan. Myynti-
palkaksi sopiikin parhaiten suom.
heali, joka on koetettu rakentaa kes-
kustaan jokaiseen nähdän.

Ne ovat järjestäytyttyä väkeä nuo
farmarit. Valkka asuvatkin pitkin
välimatkojen takana, ovat hommaat-
neet itsellensä haalinkin viimevuon-
na ja kulkevat risuisten metsiin lä-
pi tai monet mailit soutuain koko-
uksiin. Raskasta se tietysti on,
mutta he ymmärtävät yhteistyöni-
sen merkityksen. Ja tuo pikkunen
haali, josta on vielä valkaakin, sei-
soo korkealla mielellä muistottamas-
sa että korvessakin ollaan hereillä.

Kesäjuhlat on pidetty siellä viime
ja tänä vuonna, jossa me torontolai-
set kesävieraatkin olemme paubail-
leet mukana. Heinäkuun 28 pvä offi-
kin kaunis juhlatilaa. Yleisöä oli
kerääntynyt pitkien matkojen takaa
koko joukko, joten rahallisu-
us oli hyvänpuoleinen. Ohjelmassa
oli runo, laulua, satu ja puhe piti
olla myös, mutta J. Virta oli eksty-
nyt matkalla ja niin jäimme ilman
ohjelman päänumeroa. Mutta sen
sijaan oli meillä pieni historiallinen
utuus tuolla korvessa. Me esit-
me nimittäin näytöskappaleen "Isän-
nät ja emännät." Näytöslava oli lai-
tettu ulos ravintolakämpän eteen ja
puhujia kun oli ekstynt ei saatu kas-
vomaallakaan, mutta noella tuli hy-
vät vanhaan viirut ja aurinko oli
poittanut vanhat ukot nuoriksi, pu-
naisiksi pojiksi. Auringon helottaes-
sa talvailla ja -joen kirkkaana vääh-
dellen me esitimme tuon maalaista-
juisen hauskan näytelmän ja pitkät
naurut kuuluu jälkeinkin päin ylei-
söitä, joka oli tyytyväinen isäntien
ja emäntien työn vaihtoihin. Kun
oli vielä uutu ja ammuttu, pistetty
muulin häntä patkoilleen ja tanssit-
tu oikein vanhaan malliin, oli-
kin ilta jo käsissä.

Ruumillinen ravintokaan ei jää-
nyt käyttämättä. Suolakala, kirnu-
piimi ja kahvi olivat etenkin herk-
kua kaikille. Tyytyväisinä läksivät
joukot soutelemaan jokainen kote-
jansa kohden.

Muisto näistä luonnon helmassa
vietetyistä hetkistä säilyy kaupan jo-
kaisen siellä olleen mielessä.

Tuntuu kuin kasvaisi uutta voimaa
ja toimintatarmoa tuollaisessa
luonnon vapassa elämässä. Kalk-
ki katkeruus ikäänkuin häviää, ei
muista että maailma on vihää ja

kuoleman kauhua täynnä ennenkuin
sanomalehdet herättävät nuo muistot.
Silloin voi raivostua ja kirotta tä-
män yhteiskuntajärjestelmän hul-
luutta. Rauhaisalta tuntuisi elämä,
kun ei näe noita raajarikkojakaa-
mailla.

Monasti kuvittelee, kulkiessaan
luonnon kaunist, viljelemätöntä
metsää, että jospa kerran koittaisi
päivä, jolloin nuo tuhannet miehet,
jotka pakotetaan tuhlaamaan aika-
sa turhissa taistelussa, vaihtaisivat
pistimensä ja kiväärinsä kuokkiin ja
lapioihin, miten toisenlaista jälkeä
siitä syntisi.

Uutta, tervettä elämää loisivat nuo
joukot, tuhannet säästyisivät tule-
masta raajarikkoiksi, kymmenet tuhan-
net säästyisivät kuolemasta parhaas-
sa ijässä.

Voil, kunpa me kaikki, **JOKAINEN**,
ollisimme tänään yksimielisiä ja jär-
keviä, niin huomenna voisimme luo-
da itsellemme uudet otot ja parem-
mat järjestelmät.

Osastomme asioita en ole seuran-
nut kuukauteen; kirjoitan niistä tois-
te.

Ilmat ovat tukehduttavan kuumia;
eilen oli kuumin ilma tänä kesänä,
ollin 102 varjossa. Työläisparat sil-
täkin kärsivät enimmäin.

Nälkäkapinoiksi voi ehkä nimittää
niitä mellakoita, kun sodasta palan-
neet sotilaat ovat täällä toimeenpan-
neet. Yksityisten ulkomaalaisten
ravintoloiden pitäjät ovat ruvenneet
rankaisemaan, hävittäen heiltä omai-
suutta \$30,000 arvosta. Kuuluvat
vaativan suurempaa eläkettä, mut-
ta iskevät kiukkunsa vääriin suun-
taan, hallitus saaden olla rauhassa.

Ne Toverittaren myyjäiset ovat
siksi oli ja minä olen ajatellut, että
kuka lenee sen auton voittanut.
Lehden johtokunta olisi voinut lä-
hettää lippuja myytäväksi tänne
vaikka "astanaselle", niin kai ne
kaupaksi olisivat käyneet. Ei sitä
tule yksityisesti lähetettyksi rahaa
yhdestä lputa. Mutta se on nyt
myöhäistä katumus jälkeen kuole-
man.

Elokuun 30 p. meillä on juhlatil-
nen iltava, johon toivomme kaukaa-
kin osanottajia, sillä maanviljelys-
näyttännöihin kumminkin tulette.

"Perintö", nelinäytöksinen kaunis
näytelmä esitetään silloin ja torvi-
soittokunta kahahuttelee väliin. Ter-
vetuloa pitkämatkasetkin!

Tervehdyksellä: Rauha.

ILOINEN LEIKINLASKU

on aina saavuttanut vastakaikua
naisten sydämissä. Naiset rak-
kastavat huumoria ja siksipä on-
kin luonnollista, että he myös
rakastavat toveri Tossua, joka
tuo heille aina uutta ilonaihetta,
niin ettei mieli pääse aivan ala-
kuloiseksi painumaan raskaan
jokapäiväisen raadannan takja.
Ja sitäkin suurempi syy on nai-
silla antaa Tossulle suosionsa,
kun ei se ole mikään n. s. "tyh-
jän nauraja", vaan aina ilonpi-
tonsia esineiksi ottaa työväenluo-
kan vastustajain naurettavai-
suuksia ja pöhlöyksiä. Sen jo-
ka numero on täynnä kuvia ja
kirjotuksia, runoja ja kaikellai-
sia pikkuihkuksukkaita, joista ei
ole ainoastaan huvia, vaan jot-
ka myös auttavat ymmärtämään
työläisille tärkeitä asioita. Jo-
kaisen Toverittaren tilaajan so-
pii tilata itselleen siis myöskin
Tossu. Se ei ole hukkaan pan-
tua rahaa, sen jokainen tunnus-
taa, joka vähänkään aikaa on
Tossua lkenut.

Tilatesaan Tossua, tilatkoot
naiset sen Toverittaren Kontto-
rin välityksellä, sillä silloin Tos-
su luovuttaa Toverittarelle vis-
sin prosentoin tilausten välitys-
palkkioksi, josta saadut rahat
myös ovat tervetulleet Toverit-
taren tulojen jatkoksi. Pankaa
siis Tossun tilaukset tulemaan
osotteella: Toverittaren Kontto-
ri, Box 99, Astoria, Ore. Tilaus-
hinta on koko vuodelta \$1.25,
puolelta vuodelta 75 senttiä.